

עין משפט ונר מצוה

לג א טוש"ע י"ד סי' סא סעיף כ':
לד ב מ"י פי"ט מהל' כבודים הל' י טוש"ע שם סעיף כח:
לה ג ד מ"י שם הל' ט טוש"ע שם סעיף כד:
לו ה ו מ"י שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:
לז ז מ"י שם הל' יד טוש"ע שם סעיף ה:
לח ח מ"י שם הל' כב טוש"ע שם סעיף יב:

»

תורה אור השלם

1. וְהָיָה יְהוָה מְשַׁפֵּט הַכּוֹכָבִים מֵאֵת הַיָּם מֵאֵת זִבְחֵי הַזֹּבֵחַ אִם שׁוּר אִם שָׁה וְנָתַן לַפֶּה הַזֶּה וְהַלְוִיִּים וְהַשִּׁבְיָה:

דברים יח ג
2. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל אֶהֱרֹן וְאֵנִי הִנֵּה נֹתְנִי לָךְ אֶת מִשְׁמַרְתִּי תַרְמוּמֹתַי לְכָל קֹדֶשׁ בְּבֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ נֹתְנִים לְמִשְׁחָה וּלְבָבֶיךָ לְחֹק עוֹלָם:

במדבר יח ח
3. הַמִּקְרִיב אֶת דָּם מִבְּנֵי אֶהֱרֹן לֹא תִהְיֶה שׁוֹק הַקֹּמֵץ לְקֹמֶנּוּ:

ויקרא ז לג

קלב:

כשהוא אומר מאת זובחי הזבח, דמיירי בטבח ולא קאי אעם דנמעט טבח כהן מדלא כתיב מאת העם זובחי הזבח וכתיב מאת זובחי ימירה הפסיק הענין דלכל שהוא טבח קאמר ואפילו כהן הואיל ושמיט צהמת ישראל אצל אס היתה שלו אפילו למכור רחמנא פטריה אלא דמדרבנן גזרו כשהוא טבח ליתן מתנות כהונה אפילו הצהמה שלו שלא ירגילו טבחי ישראל לשתף כהנים עמהם ליפטר מן המתנות ועד ג' שצמות דאיכא למימר דדידיה שמיט לא גזרו צבנן ואוקמוהו על דין מורה ומכאן ואילך גזרו וכי קבע מסכתא מיד מוכח ללאו לדדיה שמיט ולכן גזרו לאלתר כדמוכח בסמוך ולא כפי' הקונטרס דפירש דחייב מה"ט בשוחט למכור דא"כ שנים או שלשה שצמות אלאי פטור אטו שלשה שצמות כמיני צרכא ועוד אי מן התורה א"ל שאלה היה יודע ר' טבלא דבר זה אלא ודאי תקנת חכמים היא כדפירשנו ור' טבלא לא הוה שמיע ליה הך תקנתא עד דלמך ליה ר"י: **בא"ל**ן אויבא שבליים. ממש דמתנות ילפינן נתינה נתינה מתרומה צ' ראשית הגז (לקמן דף קלו.). **אין נאבאין אלא צאי ואלא** בחדלא. ור"ת דבפ' כל המדיר (נזמים דף 5:) אמרי' ובכולן רשאין הכהנים לשנות באכילה לאוכלן כליוין שלוקין מצושלין ואמר בגמרא^[פ] טעמא משום דכתיב צהו למשהה פירוש לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ונראה דודאי כמו שטוב לו ונהנה יותר מצי אכיל להו אצל אדם שטוב לו עלי כשלוך ומצושל יאכל עלי שהוא דרך גדולה יותר: **ולאן** מיצתא היא דתניא בו'. הוה מצי למימר מדאמרין צריש פירקין^[פ] המחזיקין צמורת ה' יש להם מנת משמע מחזיק אפילו שאין צקין^[פ] קצלות

עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו אלא דקנסין להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק^[פ] קנים גלימא ואמר רב חסדא ה"זרוע ואחד וקבה לאחד לחיים לשנים איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר במערבא פלגינן להו יגרמא גרמא התם בדתורא^[פ] אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה^[פ] אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל מבאים^[פ] ולית הלכתא כוותיה אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא ה"צלי ואין נאכלות אלא בחדלל מאי טעמא אמר קרא^[פ] למשחה^[פ] לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה ולאו מילתא היא^[פ] דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר^[פ] המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון^[פ] היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקמיצות] הקטרות [והמציות] [והמליקות] וקבלות

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש צכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אצל צצהמה דקה אס היה מחלק האזר לשנים לא היה צכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר [דברים יח] ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^[פ] לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן צפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין צגדולה: **שאינו מודה צעבודה**. שאמר צלצו צברי הצל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צצמנה וצוללה וצחר ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^[פ] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרחשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירן לסולתן וקומץ^[פ] דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח [ויקרא צ:] **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקוס גרסיןן ולא גרסיןן והקריצות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא [ויקרא יי] המקריב את צזה השלמים והיא הולכה:

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

אמר רב אושעיא. הכא צמאי עסקיןן דקתני מתניתין דפוטרינן את כולן צצא אותו צכור ליד כהן ונפל צו מוס קצוע: **וליתני כהן ועוצד כוכבים כו'**. דהא לא איקרו עם ומאי אירא דקתני השוחט: **ואם אומרם**. מתניתין דקתני השוחט אתא לאשמועינן דצעלמא

היכא דקשמיט צהמת ישראל הדין עם הטבח דינו של כהן לתצוב מתנותיו מן הטבח והכא כיון שהצהמה של כהן ועוצד כוכבים הוא פטור הטבח מן המתנות והא לא מצינן למילף מכהן ועוצד כוכבים לחוד: **ולא מאת הכהנים**. קס"ד^[פ] דכהנים לא איקרו עם: **כשהוא אומר מאת זובחי הזבח**. כלומר^[פ] מי שהוא ואפילו כהן להציא כהן שנעשה טבח למכור אצל הצהמה שהוא שוחט לצרכו פטור: **והוא דחיקא ליה מילתא**. דחוק ועני היה: **דמגו דפטורס** להו **ממסגתא**. מזרוע לחיים וקצה כדאמריןן צמתני' המשחתך עמהם פטור מן המתנות: **חייבים**. להאי ישראל שנשחתך עם אותו כהן: **ויל אפיין**. הוצא אותם מתחת ידיך ותתנם לכהן: **מפיקנא לך כו'**. כלומר כל ראיותיו וסייעותיו אמנה לו: **מאונך**. מאזניך: **ססים** ושלש שצתוס פטור מן **המסנות**. לתתם לכהן אחר משום דלכתי לא קציע ואיןן יודעין עדיין שהוא טבח אצל מכאן ואילך חייצ הואיל דקציע: **לעציד ליה מר הכי** דדרכי אחא. ותפטרנו משמים ושלש שצתות: **א"ל הכי** מילי.

דקא"ר אחא חוקני דרוס דשמים ושלש שצתות פטור: **היכא דלא קצע מססגתא**. חנות: **אצל הכא**. האי טבח כהן צכר קצע חנותו וגלי אדעתיה דקציע: **דלא מפריש מסגתא**. לכהן אחר: **הא עשרין וסרסין שנין**. כלומר צכר עצרו כ"צ שנה: **למאי הלכסא**. קאמר הא עשרין ותרתינן שנין: **אילימא**. דמאחר שעמדו צשמתא כ"צ שנה תו לא משמתין להו: **והסניא צד"א**.^[פ] דתו לא משמתין להו: **צמלות ל"ס**. דלית ציה מיתה או כרת דקס ליה דצדצה מינייה: **כגון אומרים לו עשה סוכה עשה לולב**. שאין צהן חסרון כיס כולי האי: **אלא**. הא קמ"ל צבה מאחר שעמדו צשמתייהו כ"צ שנה קנסיןן להו צלא התראה אצל קודם לכן לא: **קנים אטמא**. כל היקר היה גחלי^[פ] ממי שלא היה רוצה לתת הממתנות לכהן והיה נותנה לכהן: **ואמר רב חסדא**. מתנות כהונה כך היא נחלקת זרוע היה נותן ישראל לכהן אחד וקצה לכהן אחד ולחיים לשני כהנים: **גרמא גרמא**. כל ועס ועס היה מחלק לשנים: **הסם צדסורא**. צשור הגדול שאצריו גדולים ציותר דאפילו חלק היה צכל חלק ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צגדולה: **שאינו מודה צעבודה**. שאמר צלצו צברי הצל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צצמנה וצוללה וצחר ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמריןן צאלו מנחות^[פ] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרחשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירן לסולתן וקומץ^[פ] דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח [ויקרא צ:] **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקוס גרסיןןן ולא גרסיןן והקריצות.

קצלות

מסורת הש"ס

א) [לקמן קלו.], ב) [ועי' מוס' שבת ס': ד"ה השחא ומוס' מדה לו: ד"ה ארבעים], ג) [כתובות פו., ד) [ועי' מוס' לקמן קלו: ד"ה כרי אלעלין], ה) מגילה כח. [ע"ש], ו) [צ"ל ואמר], ז) [סוטה טו. ונחסי כח. אב.], ח) [מנחות יח: ע"ש [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז], ט) [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז] ועי' צמס' מנחות יח: [נרש"ש מ"ז], י) [בס"א: כל, ז) [ועי' פירש"י צכתובות], מ) [בס"א: לוקח, ס) [צ"ל לרצו], סא) [מנחות עד:], טב) [שם שה:], טז) [שם אב.], זא) [דף קל:], ק) [ועי' מוס' מנחות יח: ד"ה מודה צעצות],

»

גליון הש"ס

בב' ולית הלכתא כוותיה. ע"י לעיל דף לו ע"ב מוס' ד"ה שלא ודף קלא ע"א ד"ה הי"ב ודף קלד ע"ב ד"ה דלשמי:

»

הגהות הב"ח

א) בב' אמר ר"י בן נוי וכל זקי דרוס:

»

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) בב' אמר ר' חסדא האי כהנא דלא מפרש מתנתא. צ"ב מ"י פ"ו מהל' פ"ח הל' יד אות י':

»

מוסף רש"י

הדין עם הטבח. דיעו של כהן לתצוב מן הטבח המתנות ואע"פ שאין הצהמה של טבח אלא משל אחרים [ועי' קלג.], במה דברים אמורים. דלוקה ארבעים [כתובות יא.] דארכשם ותו לא [ועי' קי.], במצות לא תעשה. צככר נעשית העצירה [שם], אבל במצות עשה. שלפניו ואינו רוצה לקיימה [שם], מכין אותו עד שתצא נפשו. קודם שעצר על העשה ויש צידו לקיים [כתובות יא.], חמש עשרה עבודות. נשואת כפים דכפטיס וצחק חלא חשיב ליה [מנחות יח.],

מסורת הש"ס

(א) [מנחות יח:]; (ב) [עירובין נא. וס"ג]; (ג) [ולקמן קלז:]; (ד) [שבת ט. מוספתא דסוטה פ"ד]; (ה) יומא לט. קדושין גג.. ו) [בערוך ערך אגס פי אביי היה לו חולי כי ע"ש וע"ע בערך עזן ב"ג]; ז) [עירובין גב: וס"ג]; ח) [מכות י. ע"ש, ט] [נספחדרין כג,]; ט) [מוספתא דע"ז ספ"ו]; י) [ג"ל כבוד ואין כבוד אלף תורה שנאמר כבוד חכמים יתנו ותמימים יתנו] טוב א"ר חמא בר חנינא כל העשה טובה למי שאינו יודע כאלו זורק אבן למקוליס שנאמר כלרור אבן וגו' וחביב לא נראה לכתול תענוג. כל זה איתא בעי"ז]; י) [מוספתא פ"ט ה"ב]; יא) [והרי"ף פי חולי במעיו ה"ו]; יב) כס"ח: עסוק בתלמודי,

גאון הש"ס

גמ' עם העובד כוכבים. ע"י כבודות דף ב ע"ב תוס' ד"ה אסור: רש"י ד"ה ובי ל' ובר' דק"ל ר"ה ית). וכו'. ע"י כשי"י שס שנבט כהיפוך מנאמן: תוס' ד"ה קבלות וכו' לא משתעי בקבלה. עיין וזבחים דף ז ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבה נדק לן בר יוסף: (ב) רש"י ד"ה נדק וכו' ורבה כהן הוה:

מוסף רש"י

בין מבפנים. בעורה כדמכז (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו', וישא מבחוץ. ככל עיר ועיר (מנחות יח). ונתן ולא שיטול מעצמו. והוא הדין לכל מתנות כהונה ולויה (שבת נו). חלקם שאלו בפיהם. משער ראשון הראו להם שלויים היו, שאלו כפיהם. מתוך שהיו גדולי הדור ופושטם לא היו מונעים מהם ופאר לויים עניים ומשערים (סע). הצנענים מושכין את ידיהם. גבי להם הפנים שמתן הדניק נשתלחה ברהם בלחם הפנים וכל כהן המגיעו כות ית אוכל ושבע יס אוכל ומותר, מכאן ואילך נשתלחה מארה בלחם הפנים וכל כהן המגיעו כסול הצנועין מושכין ידיהם ממנו דלא מהני להו מדי' (קדושין יא).

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

קבלות. קבלת הדם: ה**ואות**. היא זריקת דם הנזרקים כמזבח בין הנימזין כפנים על הפרוכת ועל מזבח הזהב בין הנימזין כחוץ. שמיטה לא קחשיב שאף הזר כשר בה [זבחים לג:]: **עריפם העגלה**. ככהנים היא כדמכזיב (דברים כה) ונגשו הכהנים בני לוי: **טפרם מזורע**.

כצפירים להזות: **בין מבפנים**. במקדש כדמכזיב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו': **בין מבחוץ**. כגבזלין ככל עיר ועיר צבית הכנסת: **מזני אהרן**. ספייה דקרא דלעיל הוא: **חוטין שצלחי אסורים**. משום דס: **בטוילא**. כצלי: **נדק לן**. מנסה אותנו אם נדע להשיב (ב) ורצא כהן היה: **דחטוף מחנפא**. מתניוקות שנושאין אותם לכהנים: **מי אמרינן חבובי קא מחצב המזהו**. ויפה הוא עושה: **ונתן**. לכהן ולא שיטול הכהן מעצמו: **במה אמרי הבו לן**. הייתי שואלו ציפה מלח שהייתי סבור שהוא חביב מזהו: **חלקס שאלו כפיהם**. דמגני להו קרא לצני שמואל ויטו אחרי הבצע אמר רבי מאיר שלא היה עבירת גזל בידם אלא חלק לוייה כגון מעשר ראשון היו שואלין כפיהם: **לחנועים מושכין את ידיהם**. כחילוק לחם הפנים קאמר במס' יומא בערך בקלפי (דף לג). משמת שמעון הדניק נשתלחה מארה בלחם הפנים: **לאחוזקי נפשיה כנהני**. שלא ישתכח הדבר שאני כהן: ופרקי' וליפרוס ידיה. כיון שאינו עושה אלא שלא ישתכח שס כהן מעליו יפרוס ידיו לדוכן כל השנה ומחזיק נפשיה ככהני: **אנסיה ליה עידיניה**. ש'עמים שקבע לתלמידיו היו טורדים אותו מלשא את כפיו שיהי עוסק לתלמידיו) בעת שהצבור נאספים לצית הכנסת: **ודחיקא ליה מלפא**. להווא לורצא מרבנן והכהן רוצה להנהיגו יתן לו חלק מתנותיו לקבל זרוע ולחיים כמזני העיר כשציל הכהן והוא יאכלס: **ואע"ג דלא אחי לידיה**. דכהן יכול לזכות לו: **במכרי כהונה ולויה**. ככהן שהיה ניכר בעיר ורוב בני אדם אוהבים אותו ונותנין לו המתנות וצאותו כהן אמרינן דיכול לזכות מעשרותיו לאחר אף על גב דלא אחי לידיה. מכרי לשון (מלכים ב יב) איש מתת מכרו: **אמר ליה רבא לשמעיה**. לשמשו של בעה"ב והוא כהן ובעה"ב נותן לו מתנותיו: **וכי לא מלתא**. תן לי רשות ליקח מתנותיך לאוכלם מפני שהלשון עם הלחיים ניתן לכהנים ובעינין למיכל לישנא כחדללא שהוא דבר חשוב והי"ג אמרינן כהשוכר את הפועלים

(בבא מציעא דף פו:): כדי להאכילם שלש לשונות כחדלל. ואף על גב דרצא נמי כהן הוה ע'דקיימא לן (ראש השנה דף יח). דמבני עלי אתא ובצבורות (דף כ). נמי אמרינן רבא הוה מבטל תרומת חוזה לארץ ברוב ואכיל לה דימי עומאתו מיהו מנפשיה לא מצי שקיל דמכזיב ונתן ולא שיטול מעצמו ומימר נמי לא בעי למימר הבו לי דתניא חלקס שאלו כפיהם להכי שקלס בתורת זר על ידי נתינת כהן ואף על גב דלא מטא לידיה דשמעא סמך רבא אדרב יוסף דלעיל: **רב ספרא לא אכל**. משום דלא מטא לידיה דשמעא: **מעדה בגד ציום קרה**. בגד צלוי ונרקב כמו (ישעיה מד) וכנגד עדים. בעת הקור אינו שזה כלום: **וכמו חומץ על נפר**. שאינו אלא מפסידו. נתר הוא מין צריך אלו"ס כלע"ז: **כן שר כשירים על גב רע**. כן האומר דברי תורה למי שאינו יודע להצין כהן: **משום דעברי אשמעתא דמר**. שלא סמכתי על שמועתך שאמרת דמותר לזורצא מרבנן לקבלה אף על גב דלא אתו לידיה דכהן: **כי אמרי אנא כחחר**. היכא דמוכי ליה כהן אחר שאינו כפוף לו אצל שמעא דבעל הבית על כרחו מוכי ליה לאדם חשוב שהוא צא בציתו של בעל הבית. אי נמי אימר דאמרי אנא דיכול לזכות מתנתא לאחר אף על גב דלא אתו לידיה: **דלא אפשר ליה**. כלומר לאיש שהוא עני ודחוק אצל רבא אפשר ליה ולא דחיקא ליה מילתא: כיון דלא עבר רב ספרא אשמעיה דרב יוסף מאי טעמא אקרייה כחלמיה: **כלפי רבא**. כלומר על רבא שלא ידע להצין כטעמו של רב יוסף הקרויה לרב ספרא כך: **נוף הוה**. אני שמעתי משום דהטיח כלפי מעלה במסכת תענית (דף מד): **דבעא מיטרא ללא לורך** משום יקרא דלמיה דשבור מלכא ואמרינן התם דליתחזי ליה אצוה כחלמיה וא"ל מי איכא דמיטרח קמי שמיא אשני דוכחיך אשני דוכתיה למחר אשכחיה לפוריה דמרחש כסכניי שנועדו מלאכי צלה להורגו כלילה. ולי נראה נוף משום האי מעשה: **יער שריד כאהלו**. למי שירע שריד כאהלו תלמיד רע: **סאכלשו אש לא נופח**. אשו של גיהנם: **כוורק אבן למרקולים**. זו היא עבודתו כדאמרינן במסכת ע"ז (דף מט:): **ואפילו עם העוזר כוכבים**. בתמיה. ורמיניה המשתתף עם הכהן כו': **עם העוזר כוכבים**. או המוכר פסולי המוקדשין שנפדו ושחטן ומכרן והן פטורין מן המתנות כדאמר במתניתין [קג]. דלצי ואיל כתיב בהו [דברים יב]: **אינו צריך לרשום**. ולקמן [ע"ז] מפרש:

פרק עשירי חולין

קלג.

קבלות. טוא"ת תיפוק ליה קבלת מהמקריב את דם השלמים דהקרבה הו לשון קבלה כדאמרינן פרק הקומץ [רצח] (מנחות דף יט). והקריבו בני אהרן מקבלה ואילך מזהו כהונה וי"ל דהכא כיון דמכזיב המקריב את דם השלמים ואת החלז ובחלז לא שייך קבלה דס נמי ע' לא משמעי כקבלה:

היציקות. צריש הקומץ [רצח] (שס דף יח:): פריך מינה להא דאמר התם לא יקכ כהן אלא זר כשר והכא קאמר שהיא עבודה המסורה לצני אהרן ומסקינן דלא כר"ש: **משקל נמי לא שקי'נא**. שלא אקרא גרגרין ולא אגזול ממי שצריך יותר ממני אע"פ שגם הוא לא היה עשיר: **לרב במעלי יומא דכפורי**. שיום טוב הוא כדאמר בפרק אותו ואת בנו (לעיל דף פג). ומתנות מרצות וכהנים מתאספין ואילו לא היה נוטל היו אומרים שאינו כהן: **אמר דיה רבא לשמעיה בו'**. רצא גרסי' דרצה כהן הוה כדאמר פרק עד כמה (בסויות דף כו). (רצא [רצח] הוה מבטל לה ברוב ואמרי' נמי (כ"ה דף יח). אצי ורצה מדצית עלי קא אתו:

וזבחי **וכיון דשמענא להא דתניא** ²⁷ויטו אחרי הבצע ר' מאיר אומר בני שמואל חלקם שאלו כפיהם מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא כיון דשמענא להא ²⁸דרתניא ד'הצנועים מושכין את ידיהם והגרגרנים חולקים משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי ²⁹לאחוזקי נפשיא כבהני ולפרוס ידיה ³⁰אנסיה ליה עירניה אמר רב יוסף יהאי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא ליה מילתא לזכי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לדידה במכרי כהונה ולויה רבא ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר אדא ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר ביזנא עביד להו עגלא תילתא א"ל רבא לשמעיה זכי לן מתנתא דבעינא למיכל לישנא כחדללא זכי ליה רבא אכל ורב ספרא לא אכל אקרייה לרב ספרא כחלמא ³מעדה בגד ציום קרה חומץ על נתר ושר כשירים על לב רע אתא לקמיה דרב יוסף א"ל דלמא משום דעברי אשמעתא דמר אקריין הכי אמר ליה כי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא אפשר ליה הא אפשר ליה ואלא מ"מ אקריין הכי כלפי רבא ולקריין לרבא רבא נוף הוה א"ל אביי לרב דימי ופשמיה דקרא במאי כתיב א"ל ⁴השונה לתלמיד שאינו הגון גופל בגיהנם שנאמר ⁵כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח ירע שריד באהלו ⁶ואין שריד אלא ת"ח שנאמר ⁷ובשרידים אשר ה' קורא אמר רבי זירא אמר רב ⁸כל השונה לתלמיד שאינו הגון כוורק אבן למרקולים שנאמר ⁹כצורו אבן במרגמה כן גותן לכסיל ¹⁰כבוד וכתיב ¹¹לא נאווה לכסיל תענוג: והמשתתף עמהן צריך לרשום: ואפילו ¹²עם העובד כוכבים ורמיניהו ¹³המשתתף עם כהן צריך לרשום ¹⁴והמשתתף עם העובד כוכבים ופסולי המוקדשים אין צריך לרשום הכא

(ראש השנה דף יח). דקיימא לן (ראש השנה דף יח). דמבני עלי אתא ובצבורות (דף כ). נמי אמרינן רבא הוה מבטל תרומת חוזה לארץ ברוב ואכיל לה דימי עומאתו מיהו מנפשיה לא מצי שקיל דמכזיב ונתן ולא שיטול מעצמו ומימר נמי לא בעי למימר הבו לי דתניא חלקס שאלו כפיהם להכי שקלס בתורת זר על ידי נתינת כהן ואף על גב דלא מטא לידיה דשמעא סמך רבא אדרב יוסף דלעיל: **רב ספרא לא אכל**. משום דלא מטא לידיה דשמעא: **מעדה בגד ציום קרה**. בגד צלוי ונרקב כמו (ישעיה מד) וכנגד עדים. בעת הקור אינו שזה כלום: **וכמו חומץ על נפר**. שאינו אלא מפסידו. נתר הוא מין צריך אלו"ס כלע"ז: **כן שר כשירים על גב רע**. כן האומר דברי תורה למי שאינו יודע להצין כהן: **משום דעברי אשמעתא דמר**. שלא סמכתי על שמועתך שאמרת דמותר לזורצא מרבנן לקבלה אף על גב דלא אתו לידיה דכהן: **כי אמרי אנא כחחר**. היכא דמוכי ליה כהן אחר שאינו כפוף לו אצל שמעא דבעל הבית על כרחו מוכי ליה לאדם חשוב שהוא צא בציתו של בעל הבית. אי נמי אימר דאמרי אנא דיכול לזכות מתנתא לאחר אף על גב דלא אתו לידיה: **דלא אפשר ליה**. כלומר לאיש שהוא עני ודחוק אצל רבא אפשר ליה ולא דחיקא ליה מילתא: כיון דלא עבר רב ספרא אשמעיה דרב יוסף מאי טעמא אקרייה כחלמיה: **כלפי רבא**. כלומר על רבא שלא ידע להצין כטעמו של רב יוסף הקרויה לרב ספרא כך: **נוף הוה**. אני שמעתי משום דהטיח כלפי מעלה במסכת תענית (דף מד): **דבעא מיטרא ללא לורך** משום יקרא דלמיה דשבור מלכא ואמרינן התם דליתחזי ליה אצוה כחלמיה וא"ל מי איכא דמיטרח קמי שמיא אשני דוכחיך אשני דוכתיה למחר אשכחיה לפוריה דמרחש כסכניי שנועדו מלאכי צלה להורגו כלילה. ולי נראה נוף משום האי מעשה: **יער שריד כאהלו**. למי שירע שריד כאהלו תלמיד רע: **סאכלשו אש לא נופח**. אשו של גיהנם: **כוורק אבן למרקולים**. זו היא עבודתו כדאמרינן במסכת ע"ז (דף מט:): **ואפילו עם העוזר כוכבים**. בתמיה. ורמיניה המשתתף עם הכהן כו': **עם העוזר כוכבים**. או המוכר פסולי המוקדשין שנפדו ושחטן ומכרן והן פטורין מן המתנות כדאמר במתניתין [קג]. דלצי ואיל כתיב בהו [דברים יב]: **אינו צריך לרשום**. ולקמן [ע"ז] מפרש:

הכא

עין משפט ונר מצוה

ל^א א מיי' פ"ח מהל' כבורס הל' א:
מ^ב ב מיי' פ"ו מהלכות מאלכות אסורות הל' יג סמג לאוין קלו קלח טוש"ע י"ד סי' סה סעי' א:

מ^א ג ד ה מיי' פ"ט מהל' כבורס הל' כב וספ"ב מהלכות תרומות הלכה יטן סמג עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעיף יא:

מ^ב ו ז מיי' פ"ט מהלכות כבורס הל' כא טוש"ע שס סעיף ד:
מ^ג ח מיי' פ"ד מהל' ת"ת הל' א טוש"ע י"ד סי' רמו סעיף י:

תורה אור השלם

- ↑ וזה ויהי משפט הכהנים מאת הקדש מאת זבחי הקדש אם שור אם שזח ונתן לבתן וזרע וזולתיהם וזהקבה:
- ↑ דברים יח ג
- ↑ וזה ויהי משפט הכהנים מאת הקדש מאת זבחי הקדש אם שור אם שזח ונתן לבתן וזרע וזולתיהם וזהקבה:
- ↑ כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח ירע שריד באהלו: איוב כו כו
- ↑ וזהה כל אשר יקרא בשם יי' יקלט כי בזה ציון וברושלם תהיה פליטה כאשר אמר יי' ובשרידים אשר יי קרא: יואל ג ה
- ↑ כצורו אבן במרגמה כן גותן לכסיל כבוד:
- ↑ לא נאווה לכסיל תענוג אף כי לעבד משל כשירים: משלי יט י

שיטה מקובצת

א) והמשתתף עם העובד כוכבים. גיב ע"י תוס' בבורות דף ב' ע"ב:
ב) ואית' תיפוק ליה. גיב ע"י תוס' וזבחים דף קב ע"א:

